

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน/ต่างประเทศ

สัปดาห์ที่ 49 วันที่ 4 – 10 ธันวาคม พ.ศ. 2548

(Outbreak Verification Summary, 49 th Week, Dec 4 - 10, 2005)

เรียบเรียงโดย สุทธนันท์ สุทธชนะ* และ นพ.กฤษศักดิ์ บำรุงเสนา**

* กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา ** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

✉ sut_chana@yahoo.com

ในสัปดาห์ที่ 49 ระหว่างวันที่ 4 – 10 ธันวาคม พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ในประเทศ

1.1 อหิวาตกโรค จากเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Ogawa จำนวน 2 ราย จังหวัดระนอง

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้น 2 ราย ที่ตำบลนาคา กิ่งอำเภอสุขสำราญ ทั้งสองรายเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสุขสำราญในวันที่ 25 พฤศจิกายน และ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการถ่ายเหลวเป็นน้ำหลายครั้ง และมีอาเจียน รายแรก เป็นชายไทย อายุ 45 ปี อาชีพขายผัก อยู่ที่ หมู่ 5 เริ่มป่วยวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 อาหารที่สงสัยเป็นสาเหตุคือ เนื้อชกเล็ก ที่ทำรับประทานเองก่อนป่วย 1 วัน โดยซื้อเนื้อมาจากตลาด ซึ่งตรวจพบเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Ogawa ในเชิงเนื้อและในอุจจาระแม่ค้ำที่ขายเนื้อได้ทำการค้นหาผู้สัมผัสในครอบครัว 1 ราย ในชุมชน 4 ราย และพ่อค้า แม่ค้าในตลาด 12 ราย ผลพบเชื้อในผู้สัมผัสในชุมชน 1 ราย และแม่ค้ำ 1 ราย รายที่สอง เป็นเด็กชายไม่มีสัญชาติ อายุ 1 ปี 6 เดือน อยู่ที่ หมู่ 3 บิดามารดาอาชีพประมง เริ่มป่วยวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 จากการสอบสวนโรคไม่สามารถระบุอาหารที่สงสัยได้ การค้นหาผู้สัมผัสในครอบครัว 8 ราย พบผู้มีอาการป่วยก่อนผู้ป่วยและตรวจอุจจาระพบเชื้อ 1 ราย ผู้สัมผัสในชุมชน 3 ราย ตรวจอุจจาระไม่พบเชื้อ การควบคุมป้องกันโรค ได้มีการให้สุขศึกษาเพื่อป้องกันโรคทั้งในกลุ่มชาวไทยและกลุ่มแรงงานต่างชาติ ดำเนินการล้างตลาดและปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยการเติมคลอรีนในชุมชนที่มีการเกิดโรค นอกจากนี้ได้มีการเร่งรัดการเฝ้าระวัง สอบสวนควบคุมโรค รวมทั้งการเฝ้าระวังเชิงรุกโดยการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่และพาหะในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์อหิวาตกโรคของประเทศ ในภาพรวม ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2548 มีรายงานผู้ป่วยอหิวาตกโรค 272 ราย พบเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Ogawa 245 ราย, *Vibrio Cholerae* El Tor Inaba 26 ราย และ *Vibrio Cholerae* O139 1 ราย

1.2 โรคไข้กาฬหลังแอ่น จำนวน 1 ราย จังหวัดนนทบุรี

ผู้ป่วยชาย อายุ 19 ปี อยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลบางเขน อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2548 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลนนทเวช วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ อาเจียน ปวดหลัง กลืนลำบาก และคอแข็ง ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่สถาบันบำราศนราดูร วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ขณะนี้อาการดีขึ้น ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ *Neisseria meningitidis* Serogroup B ในเลือด ญาติให้ประวัติว่าในช่วง 10 วันก่อนป่วย ผู้ป่วยชอบไปเล่นสนุกเกอร์ ไม่ทราบสถานที่แน่ชัด สภาพบ้านเป็นทาว์นเฮาส์ อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีผู้สัมผัสใกล้ชิดเป็นคนในครอบครัว 4 ราย และเพื่อนสนิท 4 ราย ได้เก็บตัวอย่างจากโพรงจมูกเพื่อนสนิทส่งตรวจ 1 ราย ตรวจไม่พบเชื้อ ได้ให้ยา Ciprofloxacin กับผู้สัมผัสใกล้ชิดในครอบครัว เพื่อนและผู้สัมผัสในโรงพยาบาล รวม 39 ราย สถานการณ์ของโรคไข้กาฬหลังแอ่นในภาพรวม พบว่า ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้กาฬหลังแอ่น จำนวน 43 ราย เสียชีวิต 7 ราย ภาคกลางมีรายงานผู้ป่วยมากที่สุดจำนวน 19 ราย กระจายอยู่ใน 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี และชลบุรีจังหวัดละ 4 ราย พระนครศรีอยุธยา 2 ราย กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร ลพบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดละ 1 ราย

1.3 อาหารเป็นพิษ จำนวน 32 ราย จังหวัดน่าน

วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2548 มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยตำบลพงษ์และโรงพยาบาลสันติสุข ด้วยอาการถ่ายเหลวเป็นน้ำ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน มีไข้ จำนวน 32 ราย เป็นผู้ป่วยนอกร้อยละ 87.5 อายุระหว่าง 9 - 79 ปี อายุเฉลี่ย 30 ปี เพศหญิงร้อยละ 56.25 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านป่าแดง ตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข พบเชื้อ *Vibrio parahemolyticus* ในอุจจาระผู้ป่วย 4 ราย อาหารที่สงสัยเป็นสาเหตุคือ เนื้อปลาสด ซึ่งในพื้นที่เรียกว่า จีปลาดิบ มีผู้ประกอบการอาหาร จำนวน 2 ราย และมีอาการท้องเสียในช่วงที่ประกอบอาหาร 1 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่ นำมารับประทานโดยไม่ปรุงให้สุก และมีอาการหลังรับประทานประมาณ 10 ชั่วโมง ได้มีการเก็บอุจจาระของผู้ประกอบการและเป็นผู้ขายส่งตรวจ ผลไม่พบเชื้อ การควบคุมโรคได้มีการให้ความรู้กับผู้ผลิตในเรื่องสุขอนามัยในการประกอบอาหาร และผู้บริโภคเรื่องการปรุงอาหารให้สุกก่อนรับประทาน และเฝ้าระวังในพื้นที่ ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.4 โรคไวรัสตับอักเสบ เอ จำนวน 6 ราย ที่จังหวัดน่าน

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคของอำเภอทุ่งช้าง พบว่า ในเดือนพฤศจิกายน มีผู้ป่วยโรคตับอักเสบเอเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งช้างจำนวน 6 ราย เป็นผู้ป่วยจากหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ในตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพปลูกกระหล่ำปลีขาย อายุระหว่าง 2 - 28 ปี ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นเพศชาย เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 7 - 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผลการตรวจเลือดในผู้ป่วย 3 ราย พบเชื้อไวรัสตับอักเสบ เอ ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนหาสาเหตุของการเกิดโรค ทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของอำเภอทุ่งช้าง ได้ค้นหาผู้ป่วยในชุมชน ไม่พบมีผู้ป่วยรายอื่น และได้เก็บตัวอย่างจากน้ำประปาภูเขาในหมู่บ้านส่งตรวจ ผลไม่พบเชื้อ ได้มีการปรับปรุงในเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ ของหมู่บ้านเกิดโรค และให้สุขศึกษากับประชาชนในพื้นที่

1.5 โรคเมลิออยโดซิส เสียชีวิต 1 ราย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ป่วยเด็กชาย อายุ 2 ปี อยู่ที่ หมู่ 13 ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน เริ่มป่วยวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้ ไอ หอบ ชักเกร็ง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหัวหินในวันเดียวกัน ต่อมาอาการไม่ดีขึ้นส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลราชบุรี ในวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 และเสียชีวิตในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ได้รับการวินิจฉัยเป็น pneumonia ร่วมกับมี right pleural effusion และ septic shock ผลการตรวจเลือดพบเม็ดเลือดขาว 19,600 cell/ลบ.มม., Neutrophil 79 %, Lymphocyte 14 % และ Monocyte 3 % การเพาะเชื้อในเลือดและในน้ำจากช่องเยื่อหุ้มปอด พบเชื้อ *Burkholderia Pseudomallei* ผู้ป่วยเป็นโรค ventricular septum defect และมีพัฒนาการช้า นั่ง เดินไม่ได้ และเป็นปอดบวมต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลบ่อยครั้ง ที่พักอาศัยเป็นบ้านชั้นเดียว พื้นซีเมนต์ รอบบ้านเป็นพื้นดิน ไม่มีน้ำขัง ส่วนใหญ่ผู้ป่วยมักจะนอนอยู่ในบ้าน ได้มีการค้นหาในผู้สัมผัสใกล้ชิดและในชุมชน ไม่พบผู้มีอาการป่วย การควบคุมป้องกันโรคได้มีการให้สุขศึกษากับประชาชนในพื้นที่แล้ว

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 พบผู้ป่วยสงสัย Crimean - Congo haemorrhagic fever ในประเทศปากีสถาน 3 ราย

ผู้ป่วยชายอายุ 27 ปี เป็นพ่อค้าขายเนื้อ จากเมือง Abbottabad เสียชีวิตวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้สูงและมีเลือดออกมาก โดยมีอาการหลังมีญาติป่วย อีก 1 ราย เป็นหญิงอายุ 35 ปี เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลในเมือง Rawalpindi ด้วยอาการไข้สูง และมีเลือดออกมากหลังคลอดบุตร เสียชีวิตในวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2548 สามมีผู้ป่วยทำงานในโรงงานฟอกหนังสัตว์ ผู้ป่วยทั้งสองรายอยู่ระหว่างรอผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ

2.2 การระบาดของหัดในประเทศโรมาเนีย

วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 มีรายงานผู้ป่วยหัดมากกว่า 4,000 ราย และเสียชีวิตมากกว่า 10 ราย เมืองที่พบว่ามีการระบาดมากที่สุดคือ เมือง Constanta มีผู้ป่วยมากกว่า 1,000 ราย ส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี สาเหตุของการระบาดเกิดจากการไม่ได้รับวัคซีนของเด็กบางกลุ่ม และการควบคุมโรคล่าช้าเมื่อพบผู้ป่วยรายแรก ๆ